

ЦЕНТАР ЗА ПРАВНИ
ИСТРАЖУВАЊА И АНАЛИЗИ
CENTER FOR LEGAL RESEARCH AND ANALYSIS

План за подобрување на правосудството 2020-2022

Планот за подобрување на правосудството 2020-2022 претставува заокружување на процесот на Првото национално мерење на реформите и перформансите во правосудството кое ги истакна клучните аспекти во кои е потребно да се вложат повеќе напори и ресурси за да се постигнат целите на независно, квалитетно, ефикасно и отворено судство.

Имајќи ги предвид наодите од Првиот национален извештај на реформите и перформансите на судството како и препораките содржани во документите за јавни политики за подобрување на ефикасноста, транспарентноста, независноста, непристрасноста, квалитетот на судската правда и професионалниот развој во правосудството, во директни дијалози и консултации со претставниците на судството, Центарот за правни истражувања и анализи подготви План за подобрување на состојбите во правосудството 2020-2022. Планот има за цел да им помогне пред се на Министерството за правда, Судскиот совет и судовите да ги оценат клучните области на активност и да ги евалуираат достигнувањата на реформите во конкретните области, но и да ги постават приоритетите за судските реформи и за натамошен развој на правосудниот сектор. Во неговата изработка учествуваа сите судови во Република Северна Македонија, Судскиот совет, Министерството за правда и Академијата за судии и јавни обвинители.

Планот за подобрување на правосудството е изработен во рамки на програмата, „Подобрување на транспарентноста, ефикасноста и правната сигурност во Република Северна Македонија“, поддржан од Британската амбасада Скопје.

ПЛАН ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА ПРАВОСУДСВОТО 2020 - 2022

P1 НЕЗАВИСНОСТ И НЕПРИСТРАСНОСТ ВО СУДСВОТО				
Област која треба да се подобри	Мерки	Одговорна единица/ лице	Временска рамка	Статус (Завршено/Во тек/Не е завршено)
1.1. Објективни и јасни критериуми за избор на судии	<ol style="list-style-type: none">Усвојување подзаконски акт - Правилник за утврдување на критериуми за транспарентен и објективен избор на судииРевидирање на елминаторните критериуми и почитување на ранг-листа од АСЈОВоведување на задолжителен дел на индивидуализирано и аргументитрано образложение на одлуките на ССРСМ.	<i>Врховен суд на РСМ Судски совет на РСМ</i>	Приоритетно Трет квартал 2020	
1.2 Утврдување на објективен и транспарентен систем за одговорност на судиите	<ol style="list-style-type: none">Усвојување на подзаконски акт - Правилник за утврдување на критериуми и услови за разрешување од судиска функција поради сторување на потешка дисциплинска повреда, критериуми за нестручно и несовесно вршење на работата како и утврдување на фази на дисциплинска постапка и орган/и на одлучување. (чл.60 од ЗССРСМ и чл.74 од ЗС)Прецизирање на терминот „намерна или очигледна небрежност“ - измена на одредба од закон? (чл.34 од ЗССРСМ и чл.74 од ЗС)Донесување на Правилник за утврдување на критериуми за дисциплинска постапка во согласност со ЕСПЧ стандарди (чл.28 од Деловникот и чл.34,35 од ЗССРСМ)	<i>Врховен суд на РСМ Судски совет на РСМ Министерство за правда</i>	Четврти квартал 2020	

ПЛАН ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА ПРАВОСУДСВОТО 2020 - 2022

1.3. Воспоставување на објективни критериуми за оценување на квалитетот на судиите	<ol style="list-style-type: none">1. Регулација на судското и несудското време на судијата.2. Донесување на подзаконски акти од страна на ССРСМ за формирање на комисији кои ќе вршат увид во предметите заради оцена на квалитативни критериуми.3. Донесување на Методологија со критериуми-индикатори за сложеност на предмети (оваа Методологија да биде одвоена од АКМИС-от односно ознаката во АКМИС-от да не биде критериум при утврдување на сложеноста на предметот).4. При оценката да се има предвид специјализацијата на судовите.5. При одредување на механизмите за утврдување на нормата да се земе предвид приливот односно да се утврди оптимална рамка (од-до) во зависност од бројот на судии и приливот на предметот/ или да се утврди листа на индикатори преку системи на пондери6. Донесување на План и утврдување на процедури за тек и движење на судски предмети согласно новиот Закон за управување со движење на предмети	<i>Врховен суд на РСМ Судски совет на РСМ</i>	Трет квартал 2020	
1.4. Надворешни и внатрешни влијанија во судството	<ol style="list-style-type: none">1. Утврдување на поголеми интервенции на Советодавното тело за судска етика и поголема комуникација со судиите.2. Донесување на Правилник за утврдување на критериуми за интегритет и професионалност во судството и критериуми за нивно подобрување	<i>Врховен суд на РСМ Судски совет на РСМ Министерство за правда</i>	Прв квартал 2021	

ПЛАН ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА ПРАВОСУДСВОТО 2020 - 2022

1.5. Финансиски ресурси и судски надомест	<ol style="list-style-type: none">1. Изготвување на нацрт-план за утврдување на потребите2. Изготвување на нацрт-план за утврдување на потребата за зголемување на капацитетот за работа во судовите кој ќе опфати решенија за недостатокот на просторни, човечки и финансиски услуги. Нацрт-планот се доставува во форма на Барање до Судски буџетски совет.3. Донесување на Правилник за утврдување на критериуми за определување на платите на судиите во зависност од обемот на работа по оддели и области (ќе повлече измена/дополнување на чл.60 од ЗС)4. Донесување на нова правна регулатива, воедно измена на постоечката со која ќе се реформира финансирањето на судовите на начин што истите ќе се финансираат независно од извршната власт (самостојно)-чл.108 од ЗССРСМ)5. Ревидирање на правната регулатива (закон за судски буџет) со која се зголемува коефициентот од 3.2% до 3.6% (чл.7 од ЗСБ)6. Платите на судската администрација да соодветстуваат со работни задачи и одговорности (предлага измена на висина на плати)7. Стимулирање на соработка и проактивност на ВСРСМ и ССРСМ за утврдување на недостатоци во судовите8. Централизација на набавките и вработувањата во судството.		Трет и четврт квартал 2020	
---	--	--	----------------------------	--

ПЛАН ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА ПРАВОСУДСВОТО 2020 - 2022

	9. Управување со буџетот на судовите да премине во надлежност на ВСРСМ			
2. Судска непристрасност	<ol style="list-style-type: none">1. Активна примена на одредбите од закон кои се однесуваат на институтот “изземање” по претходно исполнети законски услови2. Редовен надзор врз функционирањето на АКМИС од страна на Министерство за правда и објавување на редовни извештаи.3. При оцена на судската непристрасност редовно да биде консултирана судската практика на ЕСЧП.4. Измени во одредбите во процесните закони кои ги уредуваат жалбените основи на начин што повреда на принципот “природен судија” ќе биде основ за обжалување на одлука.	<i>Судски совет на РСМ Министерство за правда</i>	Континуирано	
3. Улога на Судскиот совет на РСМ	<ol style="list-style-type: none">1. Гаранција за независност на судиите да биде зајакната преку улогата на СС, со учество на Здружение на судии.2. Членството на Судскиот совет да го сочинуваат најсоодветни кадри, најстручни судии, најистакнати и најiskusни правници (чл.11 од ЗССРСМ)3. Утврдување на прецизни критериуми за определување на потребен број судии и нивна имплементација во актот за систематизација	<i>Министерство за правда Судски совет на РСМ</i>	Континуирано	
Р 2 ПОДОБРЕНА ЕФИКАСНОСТ ВО СУДСВОТО				
2.1. Ефикасност во судството	1. Зголемување на капацитетот на АКМИС системот со негово надоградување и специјализација согласно сложеноста на предметите, утврдување на норма на судии		Трет и четврт квартал 2021	

ПЛАН ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА ПРАВОСУДСВОТО 2020 - 2022

	<p>земајќи ги предвид сите дополнителни ангажмани.</p> <ol style="list-style-type: none">2. Јасно утврден обем на работа при определувањето на годишен распоред.3. Вршење на редовен надзор од страна на СС во поглед на успешноста во постапувањето во судски постапки особено земајќи во предвид стапката на решени предмети и време на решавање, ефикасност на трошоци и продуктивност во постапувањето.4. Систем на оценка на секојдневна и квартална основа за перформансите на надлежните судии5. Промена на актот за систематизација на судската служба на судовите и измена на Правилник за утврдување на број на судии6. Рационализација на мрежата за судска администрација.7. Воведување на ИНТРАНЕТ поврзување преку електронска комуникација помеѓу судовите8. Усовршување на системот на електронска достава со обезбедување на технички услови и аудио и визуелно снимање9. Воведување на стенограмски забелешки			
Р 3 ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА СУДСКА ПРАВДА				
3.1. Квалитет на судска правда	<ol style="list-style-type: none">1. Издвоени критериуми за оценување на судии од страна на СС за првостепени и второстепени судови2. Изземање од надлежност на СС во одредувањето на ориентационен број на		Потточки 1 и 3 Втор квартал 2020	

ПЛАН ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА ПРАВОСУДСВОТО 2020 - 2022

	<p>предмети на начин што таа надлежност ќе ја преземат Претседателите на судовите (измена на чл.85 од ЗСС)</p> <ol style="list-style-type: none">Утврдување на методологија за структура на образложение на судски одлуки.Обезбедување на интернет пристап до бази на податоци на европски и меѓународни судовиОбезбедување на интернет пристап до правна библиотека со збирки на судски одлуки и правна литература.Воспоставување на интернет софтвер со кој ќе се поврзат повисоките и пониските судови за споделување на систематизирана домашна судска пракса.Правно и техничко уредување на Центарот за информациско-комуникациска технологија, аналитика и статистика во ССРСМ.Зголемена употреба на Водичот за цитирање на праксата на ЕСЧП.		Другите потточни прв квартал 2022	
Р 4 ЗГОЛЕМЕНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ОТЧЕТНОСТ ВО ПРАВОСУДСВОТО				
4.1. Подобрена комуникација со странки, други лица и органи	<ol style="list-style-type: none">Доследно почитување на Судскиот деловник за обврската за редовно објавување на местото, времето и судницата на одржување на судењата како во самите судови така и на веб страната на судот (евентуално формирање на надзорно одделение за оваа цел)Редовно известување на јавноста за причините за нејзино исклучување со јасно образложение како и објава на записници од седници на веб		Континуирано	

ПЛАН ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА ПРАВОСУДСВОТО 2020 - 2022

	<p>страна (евентуално формирање на надзорно одделение за оваа цел)</p> <ol style="list-style-type: none">Редовни средби со Судско Медиумскиот совет на периодично нивоРедовно ажурирање на веб страната на судот со објавување на ставови и мислењаОрганизирање на отворени денови во судовите предвидени во годишен план во согласност со Судскиот деловник			
4.2. Стратешки пристап за транспарентен систем преку креирање на мерки за отворено судство	<ol style="list-style-type: none">Имплементација на Стратегијата на Судско - Медиумскиот советПримена на нова методологија или ревидирање на старата за прибирање на податоци во годишни извештаи за работа на судовиФормирање на посебни оддели за јавност во рамки на судот		континуирано	
Р 5 ПОДИГНУВАЊЕ НА СТЕПЕНОТ НА ПРОФЕСИОНАЛЕН РАЗВОЈ НА СУДИИ				
5.1. Недостаток на специјализирани обуки за управните судии во Академијата за обука на судии и јавни обвинители	<ol style="list-style-type: none">Дополнување на Законот за судови (чл.43 од ЗС) каде ќе се изврши прецизирање на постапки за избор на судии од различни етнички заедници во АСЈО.Измена и дополнување на Правилникот за континуирана обука ако и на програмата за задолжителна континуирана едукација во Академијата за обука на судии и јавни обвинители согласно потребите на управните судии и нивниот судиски стаж и начинот на избор на обучувачи.		Прв квартал 2021	

ПЛАН ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА ПРАВОСУДСТВОТО 2020 - 2022

	3. Воспоставување на систем на евидениција на посетени обуки од страна на судии во судовите и во АСЈО			
--	---	--	--	--

НАПОМЕНА: Роковите кои се предвидени за имплементација на Планот за подобрување на правосудството се флексибилни и постои можност истите да бидат поместени согласно состојбата со Ковид – 19 вирусот и претстојните парламентарни избори.